

Sygn. akt II CSK 171/19

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku K. A. P.
przy uczestnictwie M. P. E. i E. E.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 23 listopada 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestników postępowania kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 listopada 2018 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na jej oczywistą zasadność i na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania, czy dopuszczalne jest złożenie wspólnego zapewnienia spadkowego.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym

państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Skarżąca nie wykazała, że zastosowanie przepisów prawa, których naruszenie zarzuciła w skardze kasacyjnej było - w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe.

Twierdzenie, że doszło do naruszenia art. 227 i art. 233 § 1 w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., pozbawione jest realnych podstaw. W sytuacji, w której Sąd pierwszej instancji podjął próbę pozyskania od organów niemieckich dokumentów mających wyjaśnić podnoszoną przez skarżącą kwestię rzekomego przysposobienia uczestników postępowania i próba ta nie przyniosła żadnego efektu, gdyż organy te nie dysponowały w tym zakresie żadną wiedzą, nie można mówić o uchybieniu procesowym. Oparcie w tej sytuacji ustaleń faktycznych przede wszystkim na treści aktów stanu cywilnego należy ocenić jako prawidłowe. Brak podstaw do tego, aby w inny sposób weryfikować bliżej nieokreślone przypuszczenia skarżącej. Nie można też twierdzić, że w sprawie nie została zbadana kwestia, kto jest spadkobiercą, skoro zostały przeprowadzone odpowiednie dowody, w szczególności z aktów stanu cywilnego, dokumentacji dotyczącej zmiany nazwisk przez uczestników i zapewnień spadkowych.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

W skardze ograniczono się do sformułowania zagadnienia odnoszącego się do dopuszczalności złożenia wspólnego zapewnienia spadkowego, lecz nie zawarto jego szerszego rozwinięcia, ani nie przeprowadzono analizy prawnej. Stwierdzono jedynie, że „forma, w jakiej odebrano zapewnienie spadkowe od uczestników postępowania jest formą nieznaną prawu polskiemu, a zatem wątpliwym jest, czy w ogóle jest dopuszczalna”. Lakoniczność i ogólność wyводу oraz brak rozwinięcia wniosku w tym zakresie uniemożliwiają weryfikację, w jakim zakresie wiąże się on, w intencji skarżącej, ze wskazaną przesłanką przedsądu kasacyjnego. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się względnie poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

Ubocznie należy wskazać, że Sąd drugiej instancji przyjął trafnie, iż uczestnicy postępowania w istocie złożyli odrębne zapewnienia spadkowe, co polegało na tym, że jeden z uczestników potwierdził prawdziwość zapewnienia i zeznania drugiego uczestnika. Zapewnienie jest dowodem „na okoliczność negatywną” i samo nie służy do wykazania przymiotu spadkobiercy. W tym zakresie istotne są przede wszystkim akty stanu cywilnego, które w niniejszej sprawie zostały wykorzystane jako dowody w tym celu.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.